

STICHTING PROBOS

2012 JAAR VAN DE WAARHEID

Duurzaam geproduceerd hout staat al vele jaren in de belangstelling en vele partijen zetten zich in om het aandeel te vergroten, zoals de rijksoverheid, brancheverenigingen en milieuorganisaties. Maar hoe staat het nu met het gebruik van dit hout?

Om hier een antwoord op te krijgen gaat Stichting Probos volgend jaar opnieuw het marktaandeel van duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt in kaart brengen. Na eerdere metingen over 2005 (13,3%) en 2008 (33,8%) zal in 2012 moeten blijken in hoeverre de overheidsdoelstelling van 50% in 2011 gehaald is. Het is een belangrijk meetmoment om te bepalen of de inzet van al die partijen voldoende effect heeft gesorteerd.

De vooruitzichten zijn echter gunstig. Veel partijen hebben zich de afgelopen tijd gecommitteerd aan doelstellingen in het kader van duurzaam geproduceerd hout. Niet alle betrokkenen vertalen dit in concrete doelstellingen qua hoeveelheden duurzaam geproduceerd hout. Daar is nog werk aan de winkel. En het is ook goed om te realiseren dat we bij 50% pas op de helft zijn!

Het onderzoek is tevens interessant omdat het een indicatie geeft in hoeverre de Nederlandse houtsector klaar is voor de EU Houtverordening die in maart 2013 van kracht wordt. Naast duurzaam geproduceerd, wordt in de marktstudie namelijk het aandeel aantoonbaar legaal hout in kaart gebracht. De status van zowel certificatiesystemen voor duurzaam bosbeheer als legaliteitsverklaringen in de Houtverordening is nog onduidelijk. De resultaten van het marktonderzoek geven echter wel een indicatie van de hoeveelheid werk die vóór ons ligt om aan de verordening te voldoen.

Uit de 'Houtstelling' op www.houtwereld.nl afgelopen zomer bleek slechts 42% van de respondenten het idee te hebben klaar te zijn voor deze Houtverordening. Sinds die tijd zien wij geen substantieel toenemende aandacht en communicatie rondom de verordening richting het zeer brede speelveld dat hiermee te maken heeft: van Nederlandse bouseigenaren tot importerende retailers. Het lijkt ons van groot

FOTO: MARK VAN BENTHEM, PROBOS

belang om in de eerste helft van 2012 toch vooral helderheid te verschaffen over doel en eisen van de Houtverordening aan een ieder die er mee te maken krijgt. Dit is uiteraard een gedeelde verantwoordelijkheid voor overheid, brancheorganisaties en bedrijven.

In 2011 deed Probos binnen haar duurzaamhoutprogramma veel inzichten op over de knelpunten bij het realiseren van het gebruik van duurzaam geproduceerd hout in projecten. Enerzijds door eigen projecten in opdracht van onder andere het ministerie van Infrastructuur en Milieu en FSC Nederland, anderzijds door extern onderzoek van bijvoorbeeld Milieudefensie. De afgelopen jaren is veel werk verzet op het vlak van bestekbepalingen voor duurzaam geproduceerd hout. Hier blijven we nog even op inzetten, maar het is duidelijk dat het daar in toenemende mate goed verwoord staat.

De uitdaging zit hem nu met name in het controleren of dat wat gevraagd is, ook geleverd wordt. Bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer ontbreekt vaak de kennis over hoe dit gecontroleerd kan worden. Bovendien is er behoefte aan bijvoorbeeld praktische tools, handreikingen en afspraken die het controleren laagdrempelig maken. Hier ligt ook een taak voor de houtsector. In veel gevallen is bekend wie de uiteindelijke opdrachtgever van een bepaald werk is. Wanneer er geen duurzaam geproduceerd hout gevraagd wordt, informeer dan of dit bewust niet gevraagd wordt, maak altijd ook een offerte op basis van de toepassing van duurzaam geproduceerd hout of lever überhaupt uitsluitend nog duurzaam geproduceerd hout, ongeacht de vraag van de opdrachtnemer. Zo maakte Heijmans, met 8.100 medewerkers en een omzet van 2,7 miljard euro, recent bekend voor de laatste optie te kiezen.

Al met al komen met betrekking tot de herkomst van hout langzaam de verschillende lijntjes bij elkaar en hopen we dat het net zich sluit en we op korte termijn verlost zijn van hout van dubieuze herkomst. Dit draagt bij aan een positief imago van de sector en biedt volop kansen voor het

prachtige product hout. Zo zien we de laatste tijd steeds meer LCA's (levenscyclusanalyse), EPD's (Environmental Product Declaration) en dergelijke voorbij komen. Hiermee wordt de milieu-impact van een bepaald materiaal of product onderzocht. Een goede zaak, want wanneer hout aantoonbaar afkomstig is uit een verantwoord beheerd bos, scoort hout in de regel uitstekend in dergelijke onderzoeken. Wanneer de gehanteerde aannames overeenkomen met de huidige bosbouwkundige praktijk en dergelijke onderzoeken goed en gecoördineerd worden begeleid en benut, kan de hele houtsector hiervan profiteren.

Tot slot kijken we nog even terug op 2011: het door de VN uitgeroepen Internationaal Jaar van de Bossen. Probos heeft samen met verschillende partners een actie opgezet om de biodiversiteit in het Nederlandse bos te vergroten door de aanplant te stimuleren van zeldzame, inheemse boom- en struiksoorten. Total Timber, de Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten, de Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen en Staatsbosbeheer ondersteunen deze actie. Total Timber draagt een vast bedrag af voor elke kubieke meter duurzaam geproduceerd hout dat zij verkoopt, terwijl de VVNH en NBvT een donatie doen vanuit de gezamenlijke campagne 'Bewust met hout'. Staatsbosbeheer neemt de leveringskosten en de logistiek voor haar rekening.

Daarmee is de aanplantactie een echte win-win situatie voor zowel het bos in Nederland als daarbuiten. De partners helpen mee met het bevorderen van het gebruik van duurzaam geproduceerd hout in Nederland en daarmee met duurzaam bosbeheer wereldwijd. In totaal worden dankzij deze actie zo'n 20.000 stuks aan zeldzame boom- en struiksoorten geplant. Een mooie bijdrage in dit Internationaal Jaar van het Bos, dankzij de partners in dit project. Overigens is het voor Probos elk jaar het jaar van het bos. Op naar 2012!

(Mark van Benthem en Patrick Jansen, Stichting Probos) ■